

Prikaz
Primljeno: 28. 09. 1989.

Mr. KATA IVIĆ, Ekonomski fakultet Osijek

Dr. Miroslav Žugaj: OSNOVE ZNANSTVENOG I STRUČNOG RADA, Zagreb, Samobor 1989.

Znanstvenoistraživački rad je oduvijek bio izazov za čovjeka. U čovjeku je od praiskona prisutna težnja za novim, neistraženim mogućnostima razvoja i napretka u radu, stalno je prisutna težnja k mijenjanju i promjenama na bolje. Danas na koncu 20. stoljeća čovjek se nalazi više no ikad uronjen u sve brže i sve veće promjene u radu, u osobnom životu, i u znanosti općenito. »Spiritus movens« je neprestano prisutan, kod jednog više, kod drugog manje. No, različito je i poimanje i vrednovanje teorije i prakse znanstvenoistraživačkog rada. Imajući to u vidu, dr. M. Žugaj u predgovoru svoje knjige navodi da je bilo potrebno studentima pružiti udžbenik koji će ih uputiti u znanstvenoistraživački rad, jer potrebno je neprestano učiti, neprestano istraživati, a danas napose biti i informatički pismeni; sve to je neminovno kako se ne bi sve više zaostajalo za razvijenim svijetom (SAD, Japan, Evropa). U tome je posebna uloga znanstveno-nastavnog i znanstveno-istraživačkog kadra odnosno visokoškolskih organizacija.

Knjiga »Osnove znanstvenog i stručnog rada« obuhvaća ukupno XV + 439 stranica i opsežan je, temeljit i suvremen prikaz osnova znanstvenog i stručnog rada. Autor je uspio pružiti ne samo udžbenik studentima dodiplomske nastave, studentima na poslijediplomskim studijama te doktornadima; već i vrijedan i bogat novim idejama priručnik, vodič svim znanstvenicima i istraživačima u njihovim daljim teorijskim i empirijskim istraživanjima.

Knjiga je podijeljena u dva dijela. Prvi dio knjige je:

»Teorija znanosti i znanstvenog rada«, a drugi dio:
»Znanstvena i stručna praksa«.

U svom sadržaju prvi dio knjige: »Teorija znanosti i znanstvenog rada« obuhvaća slijedeća poglavlja:

1. Znanost i znanstveni rad (pojam znanosti i znanstvenog rada, predmet znanstvenog istraživanja, znanost kao društvena pojava, uzajamno djelovanje znanosti, klasifikacija znanosti i znanstvenog rada, znanstveni individualni i timski (grupni) rad, znanost i kultura, znanost i politika, znanost i filozofija, znanost o znanosti, važnost i uloga znanosti).

2. Pregledni prikaz razvoja znanosti (povijesni razvoj znanosti, značajke i tendencije razvoja suvremene znanosti).

3. Znanstvene institucije (znanstvenoistraživačke organizacije).

4. Znanstvena i tehnološka politika.

5. Znanstvene kategorije (pojam, sud, zaključak, definicija, divizija, distinkcija, deskripcija, eksplanacija, predviđanje, znanstveno otkriće, dokaz, opovrgavanje, znanstveni problem, hipoteza, teorija, zakon, verifikacija, znanstvene činjenice).

6. Znanstvene metode (pojam znanstvene metode, klasifikacija metoda, analiza i sinteza, metoda apstrakcije i konkretizacije, metoda generalizacije i specijalizacije, induktivna i deduktivna metoda, aksiomska metoda modeliranja, metoda klasifikacije, komparativna metoda, metoda idealnih tipova, historijska metoda, genetička metoda, opća teorija sustava kao znanstvena metoda, anketa, intervju, dijalektička metoda).

Drugi dio knjige je: Znanstvena i stručna praksa« a obuhvaća slijedeća poglavlja: Uvod u drugi dio,

1. Uvjeti znanstvenog i stručnog rada (organizacija života znanstvenika, istinoljubivost i kritičnost znanstvenika, gornjivost u radu, djelotvornost mišljenja).

2. Organizacija vlastitog samostalnog stručnog i znanstvenog rada (uvodne napomene o organizaciji vlastitog stručnog i znanstvenog rada, pristup organizaciji vlastitog rada, izbor načina komuniciranja, organizacija radnog stola, vlastita biblioteka, pripreme za istraživački rad, pregled knjiga, časopisa i drugih pisanih materijala, preliminarno proučavanje literature, studentsko proučavanje literature, sporo i brzo čitanje, bilježenje, priprema govora, predavanja i usmenog izlaganja znanstvenih rezultata na znanstvenim skupovima).

3. Traženje znanstvenih informacija (pojam znanstvenih informacija, informacijski sistem u znanosti, pronalaženje znanstvenih informacija, prikupljanje znanstvenih informacija).

4. Znanstveno istraživanje (pojam istraživanja i znanstvenog istraživanja, istraživanje kao sistem, uloge u istraživanju društvenih pojava, idejni projekt istraživanja, izvedbeni projekt istraživanja, faze istraživanja).

5. Vrste znanstvenih i stručnih radova (pojam znanstvenih i stručnih radova, klasifikacija znanstvenih i stručnih radova, vrste znanstvenih i stručnih radova po obliku, vrste znanstvenih i stručnih radova po sadržaju).

6. Komponiranje, stil i jezik znanstvenog i stručnog djela (komponiranje znanstvenog i stručnog djela, norme o jeziku, stil pisanja, poznavanje jezika i pravopisa, paragraf).

7. Dijelovi znanstvenog djela (knjige i članka) i znanstvena dokumentacija (struktura znanstvene knjige, struktura znanstvenog članka, znanstvena dokumentacija).

8. Faze pisanja teksta, priprema rukopisa i obrana rada (proces nastajanja teksta, faze pisanja teksta, redigiranje i korigiranje rukopisa za tisak, tehnička priprema rukopisa za tisak, obrana rada).

Na kraju knjige autor je dao veoma opsežan popis korištenih bibliografskih jedinica (333), a zatim kazalo imena i kazalo pojmova, što svakako dodatno obogaćuje sadržaj knjige a čitatelju daje dodatne smjernice i olakšice u vlastitom znanstvenoistraživačkom radu.

Knjiga »Osnove znanstvenog i stručnog rada« rezultat je dugogodišnjeg rada i iskustva autora, profesora na Fakultetu organizacije i informatike u Varaždinu, na Ekonomskom fakultetu u Osijeku (postdiplomski studiji: »Poslovna politika«, »Marketing« i »Planiranje«), na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu (postdiplomski studij: »Organizacija i upravljanje«) te na interfakultetskim studijima »Informacijske znanosti« u Zagrebu, i »Organizacija proizvodnje« u Osijeku.